

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра української, іноземних мов та перекладу

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Культурознавство»
на 2023-2024 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	4 курс, 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	
Спеціальність	
Галузь знань	
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який викладає цю дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Опанасенко Вікторія Вікторівна
доктор філософії,
старший викладач кафедри української,
іноземних мов та перекладу

Контактний телефон	+38 (0532) 50-91-72
Електронна адреса	viktoriia.opanasenko@ukr.net
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.im.puet.edu.ua/ онлайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00–17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Мета вивчення навчальної дисципліни – розглянути сутнісні культурні особливості країни світу (за регіонами), сформувати у здобувачів вищої освіти розуміння поліфонічної картини світової культури, єдності та багатоманітності світового культурного простору.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; презентація домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання практичних завдань; виконання та захист індивідуальних та групових методичних проєктів; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: 2 семестр – залік (ПМК).
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
• проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; • знати особливості культури країн світу за регіонами; • вміти сприймати традиції та звичаї інших країн, толерантно ставитися до культурних, національних, расових, конфесійних відмінностей; • аналізувати процеси та тенденції культурного середовища народів світу;	• здатність бути критичним і самокритичним; • здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями; • здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; • здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; • здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; • навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; • здатність зберігати та примножувати моральні, культурні,

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
передбачати і пояснювати поведінку людей через розуміння їхньої культури, звичаїв, традицій, цінностей.	наукові цінності і досягнення суспільства; здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Культурно-релігійні традиції країн Європи та Америки		
Тема 1. Культура сучасних народів світу та її наукове осмислення	Відвідування занять; презентація домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання практичних завдань; самостійна робота, тестування.	Співвідношення понять «культура», «традиція» та «звичай». Культурні регіони світу. Культурні особливості країн світу.
Тема 2. Європейські культурні традиції	Відвідування занять; презентація домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання практичних завдань; самостійна робота, тестування.	Регіональні особливості культури Європейського континенту. Елітарна та масова культура Європи. Гуманістична спрямованість європейської культури. Глобалізаційні процеси в сучасній європейській культурі. «Культурні столиці» Європи.
Тема 3. Культурні традиції слов'ян	Відвідування занять; презентація домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання практичних завдань; самостійна робота, тестування.	Проблема витоків слов'янської спільності у сучасній науці. Стародавні слов'янські культури та спосіб життя. Формуванні української культури та національної ідентичності. Мистецтво і його роль у національному самоусвідомленні духовних цінностей. Етнічна культура. Народні традиції, звичаї, обряди. Сучасне українське мистецтво.
Тема 4. Латиноамериканський культурний регіон	Відвідування занять; презентація домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання практичних завдань; самостійна робота, тестування.	Характеристика основних етапів культури Латинської Америки. Історико-етнографічне районування латиноамериканського культурного регіону. Основні характеристики латиноамериканського мистецтва. Писемність і література Латинської Америки. Латиноамериканський фольклор. Звичаї і свята, карнавали та фестивалі в Латинській Америці.
Тема 5. Розвиток культури країн Північної Америки	Відвідування занять; презентація домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання практичних завдань; самостійна робота, тестування.	Періодизація північноамериканської культури. Вплив інтелектуальних шукань Європи на північноамериканську культуру. Північноамериканська модель культури. Ментальні та ціннісні особливості північноамериканців. Переоцінка традиційних цінностей. Особливості мови США: американська англійська. Феномену етнічного плюралізму як специфічної риси американської реальності.
Тема 6. Самобутність культури народів Австралії та Океанії	Відвідування занять; презентація домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання	Загальна характеристика австралійського та тихоокеанського культурного регіону. Культура австралійських аборигенів.

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
	практичних завдань; самостійна робота, тестування.	Специфічні риси художньої культури Австралії та Океанії. Свята, обряди і звичаї народів Океанії. Мультикультуралізм в Австралії.
Модуль 2. Культурно-релігійні традиції країн Азії та Африки		
Тема 7. Культура та духовно-релігійні традиції країн Африки	Відвідування занять; презентація домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання практичних завдань; самостійна робота, тестування.	Просторово-територіальні чинники африканського типу культури. Культурно-географічні регіони Африки. Універсальні цінності та цивілізаційна специфіка країн Африки. Сучасні тенденції міжкультурного спілкування. Взаємозв'язок культури і мови в країнах Африки.
Тема 8. Своєрідність культур Близького Сходу та Північної Африки	Відвідування занять; презентація домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання практичних завдань; самостійна робота, тестування.	Близький Схід як колыска цивілізацій. Специфічні особливості традицій мусульманського Сходу. Розвиток науки та філософії. Культ знань в епоху середньовіччя. Арабська мова. Література. Книжкова мініатюра. Побутова культура арабо-мусульманського світу: звичаї, обряди. Місце і роль жінки в суспільстві.
Тема 9. Культура та духовно-релігійні традиції країн Індії	Відвідування занять; презентація домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання практичних завдань; самостійна робота, тестування.	Характеристика основних етапів культури Індії Джерела історії культури Стародавньої Індії. Етнокультурне розмаїття і цілісний духовний феномен давньоіндійської культури. Міфологічні сюжети та символи у давньоіндійському мистецтві. Писемність і література. Мистецтво Індії: драматургія, театр, своєрідність музики та поезії.
Тема 10. Культурні традиції Китаю	Відвідування занять; презентація домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання практичних завдань; самостійна робота, тестування.	Культурно-географічні регіони Китаю. Типові риси старосхідної культури і самобутність культури Китаю. Традиційні міфологічні уявлення давніх китайців. Мовні особливості Китаю. Китайська музична нотація (на основі ієрогліфів). Китайський театр. Матеріальна і побутова культура Китаю. Сучасний Китай: поєднання культурних традицій і новацій.
Тема 11. Японська культура	Відвідування занять; презентація домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання практичних завдань; самостійна робота, тестування.	Характеристика основних етапів культури Японії. Особливості японського національного характеру; стереотипи поведінки та мислення. Національні символи та цінності японської культури. Зародження міської культури. Феномен японізації Заходу. Японські театри Но і Кабукі. Ляльковий театр Дзерурі. Особливості становлення та розвитку японського кінематографу. «Аніме» та «манга».
Тема 12. Особливості культури Південної Кореї	Відвідування занять; презентація домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання практичних завдань; самостійна робота, тестування.	Особливості південнокорейського національного характеру. Національні символи та цінності корейської культури. Корейське музичне мистецтво та кінематограф. Матеріальна і побутова культура Південної Кореї. Сучасна Південна Корея: поєднання культурних

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		традицій і новацій. Значення корейської культури для сучасного світу.

Інформаційні джерела

- Абрамович С. Д., Тілло М. С., Чікарьова М. Ю. Культурологія: Навч. посіб. К.: Кондор, 2005.
- Абрамович С. Д., Чікарьова М. Ю. Світова та українська культура: Навч. посіб. Л.: Світ, 2004.
- Антофійчук В. І. Культурологія: Термінологічний словник. 2-е вид., випр. і допов. Чернівці: Книги ХХІ ст., 2007. 160 с.
- Багацький В. В. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ ст.: Навч. посіб./ В. В. Багацький, Л. І. Кормич. 2-е вид., перероб. і допов. К.: Кондор, 2007.
- Гатальська С.М. Філософія культури: Підручник. К.: Либідь, 2005.
- Європейська та українська культура в нарисах: навчальний посібник / за ред. І. З. Цехмістро та ін. К.: ЦНД, 2003.
- Ігнат'єв П. М. Країни Азії: особливості культури та побуту. Чернівці, 2011.
- Історія європейської цивілізації. Епоха Відродження / під ред. У. Еко. К. Фоліо. 2020.
- Кіктенко В. К. Дискусії навколо китайської науки і цивілізації. К.: Гельветика. 2020.
- Козира Є. В. Культурологія: навчальний посібник. К.: Медицина, 2020.
- Корінний М. М. Короткий енциклопедичний словник з культури. К.: Україна, 2003.
- Культурологія. Курс лекцій. / Ю. Сабадаш, Ю. Нікольченко, Л. Дабло, О. Манякіна. К.: Ліра-К. 2021.
- Культурологія: навчальний посібник/ за ред. А. Г. Банакурського, Г. С. Краснопутського, Л. Л. Сауленка. К.: Професіонал, 2005.
- Культурологія: навчальний посібник/ Т. Б. Гриценко, С. П. Гриценко, А. Ю. Кондратюк і ін. К.: Центр навч. літератури, 2007.
- Культурологія: Теорія та історія культури: навчальний посібник/ За ред. І. І. Тюрменко, О. Д. Горбула. К.: Центр навч. літератури, 2004.
- Лекції з історії світової та вітчизняної культури: навчальний посібник для студентів вузів/ Ред. А. В. Яртись, В. П. Мельник. Львів: Світ, 2005.
- Лозовий В. О. Українська культура: підручник. Харків: Право, 2021.
- Новітній термінологічний словник з культурології і мистецтвознавства: навчальний посібник / Савельєв В. П., Повторєва С. М. 2-е видання. Львів: Видавництво «Новий Світ-2000», 2020.
- Подольська Є. А., Лихвар В. Д., Іванова К. А. Культурологія. К., 2005.
- Світова художня культура: Від первісного суспільства до початку середньовіччя: навчальний посібник для педагог. вузів / О. П. Щолохова, С. В. Шип, О. Л. Шевнюк, О. М. Семашко. К.: Вища школа, 2004.
- Ткачук П. Д. Історія первісного суспільства, стародавнього сходу й античних цивілізацій у термінах, назвах, поняттях і датах: посібник. Луцьк: Вид-во «Волинська обласна друкарня», 2003.
- УСЕ Універсальний словник енциклопедія/ Гол. ред. ради чл.-кор. НАНУ М. Попович.–3-тє вид., перероб., допов. – Київ: Все увито, Новий друк, 2003.
- Художня культура світу: Арабо-мус. культур. регіон. Африк. культур. регіон. Індійс. культур. регіон. Далекосхід. культур. регіон. Латиноамер. культур. регіон. Північноамер. культур. регіон / Н. Миропольська, Е. Белкіна, Л. Мосол та ін. – К., 2003.
- Чорненський Я. Я. Культурологія. Теорія. Практика. Самостійна робота. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2004.
- Шевнюк О. Л. Культурологія: Навч. посіб. К.: Знання-Прес, 2004.
- Шейко В. М. Історія світової культури: Навч. посібник/ В. М. Шейко, О. А. Гаврюшенко, О. В. Кравченко; Наук. ред. В. М. Шейко. К.: Кондор, 2006.
- ONE / авт.-уклад. Ю. Пісковський. Київ ТОВ "КВІЦ", 2020.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Google Docs.
- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.
- Дистанційний курс «Культурознавство».

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад,

- лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність» (http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist_2020.pdf); списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (у т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування та виконання практичних завдань на лабораторному занятті.
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватися в онлайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://www.puet.edu.ua/uk/neformalna-osvita>, http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_zarahuvannya_rezultativ_neformalnoyi_osvity_0.pdf

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1–6): обговорення матеріалу занять (12 балів); виконання навчальних завдань (12 балів); завдання самостійної роботи (9 балів); тестування (12 балів); поточна модульна робота (5 балів)	50
Модуль 2 (теми 7–12): обговорення матеріалу занять (12 балів); виконання навчальних завдань (12 балів); завдання самостійної роботи (9 балів); тестування (12 балів); поточна модульна робота (5 балів)	50
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни